

Rektor Claus Nillers tale til studenterne ved translokationen den 28. juni 2019:

At gøre gode ting for andre og for sig selv

Kære Studenter

Hver translokation er særlig. Hver studenterårgang er noget særligt. Men denne translokation er nu helt særlig for mig. Det er nemlig 20. gang jeg står her og skal dimittere et nyt hold studenter på Roskilde Katedralskole.

Næste skoleår har jeg været rektor her i 20 år. Sagt i al beskedenhed skal vi tilbage til 1851 for at finde en rektor, der har været længere på skolen. Og når jeg har dimitteret årets studenterårgang, har jeg indtil videre dimitteret næsten 6.000 studenter på Roskilde Katedralskole.

I modsætning til jer har jeg dog ingen planer om at forlade RKS lige med det samme.

Også for jeres årgang har der, for hver og én af jer, været tale om en forrygende udvikling, fra den dag I startede her i august 2016 som, undskyld udtrykket, store børn og til i dag, hvor I sidder her som unge voksne med huen på hovedet.

Når de nye 1.g-elever starter, er der hvert år enkelte, der skiller sig lidt ud. Selvom vi der arbejder her, har set det mange gange før, så undres vi hvert år over, hvor unge de nye 1.g-elever ser ud. Måske særligt drengene. Til gengæld er udviklingspotentialer så meget større.

Hvis jeg skal fremhæve en enkelt fra jeres årgang, der har udviklet sig særligt iøjnefaldende, siden han startede her på Katten i august 2016, må det blive Mads Bjerre fra 3.i. Og om Mads kan man sige, at udviklingen er sket i fuld offentlighed.

Mads har været en bærende kraft i vores fantastiske musicals i de tre år, han har gået her. Først som professor Porter i musicalen Tarzan, derefter som broder Tuck i Robin Hood og endelig som instruktør og manuskript forfatter på El Dorado.

Og prøv så lige at se, hvor flot en ung mand han har udviklet sig til. Og så er det i øvrigt Mads' skyld, at bemærkningen "At your Service" fra rollen som professor Porter i Tarzan er blevet mit standardsvar, når min kone kalder på mig derhjemme!

Idrætsleverne stormer frem

I år har jeg også lyst til at fremhæve vores dygtige idrætslever, der de senere år er vokset betragteligt i antal. På ganske få år er antallet af Team Danmark- og elitesportselever på RKS vokset til 51. Af dem bliver 13 studenter i år.

Der er tale om fodboldspillere, håndboldspillere, der har spillet Roskilde Håndbold op i 1. division herrer, roere med gode chancer for at repræsentere Danmark til U23 VM senere på sommeren, cykelryttere og ryttere inden for dressur, westernridning og voltigering. Og flere af jer med fine internationale placeringer.

Blandt roerne må jeg fremhæve Bastian Secher fra 3.x, der efter studentereksamen har modtaget et scholarship ved Berkeley University i USA.

Alle disse elever har haft ekstra travlt med at nå både skole og sport. Der har været skader og sportslige nedture, men de har kæmpet sig tilbage og står i dag med benene godt funderet i både en studentereksamen og med en sportslig karriere foran sig. Held og lykke til jer alle sammen.

Og så udgør idrætseleverne kun en lille del af de over 500 elever, der i det forgangne år har deltaget i særlige talentprogrammer på Roskilde Katedralskole.

Filmfestivalen

Som alle ved så er Roskilde Katedralskole en stor skole med 1450 fantastiske elever. Størrelsen giver os den indlysende fordel, at vores elever har ekstraordinært mange muligheder at vælge imellem. Alle kan så at sige finde nogen at dyrke netop deres interesser sammen med.

Et godt eksempel på det er vores filmfestival, som vi her i foråret afholdt for sjette gang. Kvaliteten vokser år for år, i år f.eks. eksemplificeret af filmen Widdendream, produceret af Liv, Rasmus, Johanne og Zakarias fra 3.d. Man kan i øvrigt se filmen på skolens hjemmeside.

Miljørådet

Også Miljørådet kalder på opmærksomhed. I år er det særligt Marie og Vibeke fra 3.s, der med stor ildhu har sparket liv i vores miljøråd. Jeg er sikker på, at det er et udvalg, der kommer til at spille en helt central rolle i fremtiden. Vi har nemlig tænkt os at klima skal være et helt centralt emne på RKS såvel i den daglige undervisning, som for elevernes almen dannelse.

Elevrådet

Vi har haft et særdeles aktivt **elevråd** de sidste to år, hvor Nicolas Fromsejer fra 3.q har været elevrådsformand. Mere end nogensinde har elevrådet i de to år givet os et helt uvurderligt med- og modspil.

Hver og en af vores elever er noget særligt, nogle få er noget ganske særligt. Og enkelte er i en kategori helt for sig selv. En af de sidstnævnte er vores elevrådsformand Nicolas fra 3.q.

Vi har haft mange dygtige elevrådsformænd og kvinder her på Roskilde Katedralskole, men jeg har ikke mødt en mere velovervejet, moden, betænksom og behagelig elevrådsformand i mine 20 år på RKS end Nicolas. Og samtidig et menneske med en enorm integritet. Jeg kunne ikke have ønsket mig en bedre elevrådsformand i det år, der er gået. Der skal lyde en stor personlig tak til dig Nicolas.

Når man kender dig, så kan det heller ikke undre, at det netop er dig for hvem det skulle lykkedes at samle alle Roskildes studerende i et fælles Studenternetværk på tværs af de mange uddannelser i Roskilde. Mange har gennem årene forsøgt, ingen har lykkedes før Nicolas. Jeg lover at gøre, hvad jeg kan for, at det fremragende initiativ ikke løber ud i sandet, nu du bliver student.

Et andet vigtigt initiativ, du medvirkede til, var et såkaldt borgerforslag fra samtlige uddannelsessøgende i Roskilde til Folketinget om justering af bekendtgørelsen om nye fraværsregler.

Fravær og fraværsregistrering har naturligvis været et vigtigt emne for jer alle, Ikke mindst i det forgange skoleår, hvor Undervisningsministeren udsendte en bekendtgørelse, der strammede reglerne om fraværsregistrering, så der nu registreres mere nidkært.

Skolens holdning til de nye regler blev meget godt opsummeret af Torben Stevold fra bestyrelsen, da han på et bestyrelsesmøde kommenterede de nye regler om fraværsregistrering med ordene: *"Sund fornuft er heldigvis ikke gået af mode"*.

Til trods for de strammere regler er jeg stolt over at kunne konstatere, at fraværet faktisk har været faldende på alle tre årgange på RKS i det forløbne år. Også her er vores resultater bedre end landsgennemsnittet.

Nul fravær over alle tre år!

To af de elever, der særligt har bidraget til det flotte resultat, er Jacob Bahn Johannesen fra 3.p og Mathias Aagren Auchenberg fra 3.w.

De to har haft 0% fysisk fravær og 0% skriftligt fravær i ALLE de tre år, de har gået her. Dvs. de har ikke været fraværende i en eneste undervisningslektion, og de har afleveret alle opgaver til tiden. Det burde måske ikke være enestående, men det er det, og det er simpelthen imponerende. Det, synes jeg, bør belønnes med en klapsalve.

En helt grundlæggende værdi for Roskilde Katedralskole er, at man skal "passe sine ting". Det har I to i den grad været eksponenter for, mens I har gået her. Tak for det.

Jubilæet: Udflytningen og historier herom

Fokus på fravær har der altid været. I 1994 - 25-året for udflytningen af Katedralskolen til Holbækvej - afholdt lærerne en revy for eleverne. I den blev også datidens elever og deres holdning til fravær kommenteret af en af lærerne, der retorisk stillede spørgsmålet: *"Hvor mange går egentlig på Katedralen"?* Og svaret var: *"Sådan cirka halvdelen"*.

Revyen bliver, sammen med en masse andre morsomme anekdoter fra skolens fortid, beskrevet i Roarskilde, årsskrift for skolens elevforening Roskildensersamfundet, hvor Lise Svenstrup, der er student fra 1963, hvert år samler gode historier fra tidligere år.

I år er Roarskilde samtidig et jubilæumsskrift for 50-året for skolens flytning til Holbækvej. Hæftet kan læses på Roskildensersamfundets hjemmeside. I kan finde et link dertil på Katedralskolens hjemmeside.

Her på skolen fejrede vi jubilæet med et guldbryllup på dagen den 9. april, hvor vi bl.a. bragte videohilsner fra mange tidligere elever og en modeopvisning, hvor lærerne viste moden, som den har forandret sig gennem de 50 år, skolen har ligget her på Holbækvej.

Hvis jeg kort skal opsummere skolens historie her på Holbækvej fra 1969 og til nu, så er den præget af store udsving i elevtallet. Skolen var reelt lukningstruet i 1990'erne, men efter år 2000 begyndte elevtallet at stige, og efter 2005 har vi etableret os som et af Danmarks største og mest søgte gymnasier.

Udflytningen har selvfølgelig været genstand for en del debat gennem de sidste 50 år. Men vi må konstatere, at med 12.000 studenter i de 50 år, skolen har ligget her på Holbækvej, så nærmer vi os den dag, hvor skolen nok har udklækket flere studenter på Holbækvej end i de foregående 950 år, hvor vi lå på Domkirkepladsen.

Selvom bygningerne er vigtige – og vi har de seneste 15 år gjort rigtig meget ud af at skabe tidssvarende lokaler her på Holbækvej – så er det vigtigste dog jer elever og de ansatte. I er skolens sande identitet sammen med alle de tusinder af studenter, der gennem årene har forladt skolen efter tre af de vigtigste år i deres liv.

RKS har i henved 1000 år været et sted, der har haft uendelig stor betydning for tusindvis af menneskers liv. Det bekræftes man i, når man læser Inge og Ole Zacchis artikel i årets udgave af føromtalt Roarskilde.

Inge og Ole Zacchi blev studenter fra 3.a i 1959, dvs. for præcis 60 år siden. Ud af 18 elever i daværende 3.a blev de 10 elever til 5 kærestepar i løbet af gymnasietiden. Alle kærestepar blev til ægtepar! Kun et ægteskab er siden blevet opløst. Og der kom 16 velfungerende børn ud af de 5 ægteskaber.

Roskilde Katedralskole sætter på alle måder sit aftryk i verden. Nuværende og kommende elever har så sandelig noget at leve op til.

Det er jer, der gennem de sidste tre år har gjort RKS til den skole, vi er i dag. Og I føjer jer flot ind i den lange række af studenter fra RKS, der er dimitteret fra skolen i henved 1000 år.

Krav og forventninger

Noget af det, der kendetegner eleverne på RKS er, at I generelt er pligtopfyldende og velopdragne. I gør jer umage. Og sådan skal det være.

Hvad kan man så forlange mere på en skole med et elevfravær under landsgennemsnittet, et karakterniveau over landsgennemsnittet, en mega høj gennemførelsesprocent og når vi sammenligner med andre gymnasier også en højere andel af elever, der fortsætter på videregående uddannelser?

Med de resultater er der så overhovedet noget at være bekymret for som rektor på RKS? Nej egentlig ikke, hvis det ikke var fordi jeg også ser unge, der er ulykkelige, unge med lavt selvværd og unge, der er bekymrede for deres og vores fremtid.

Der er god grund til at være opmærksom på verdens fremtid. Men for nogle unge tager pligtopfyldelsen og bekymringerne overhånd i en sådan grad, at det påvirker deres dagligdag i negativ retning.

Når jeg møder disse unge spørger jeg mig selv: Stiller vi for store krav og forventninger til hinanden? Måler og vejer vi for meget? Har vi støttet jer nok? Har vi beskyttet jer for meget? Og bilder vi hinanden ind, at vi skal være perfekte?

Når bekymringerne tager magten

Mange unge er på overfladen selvkørende, tjekkede og bevidste om deres fremtid. Men nedenunder er mange skrøbelige og forvirrede. Bange for fremtiden, bange for at miste fodfæstet og bange for ikke at vælge rigtigt første gang.

Derfor har unge fortsat brug for kærlighed og omsorg, også efter at de forlader gymnasiet.

Unge ser på os voksne og tænker måske, at vi voksne bare lever det perfekte liv og er gået den direkte vej gennem livet.

Men sådan er det ikke. Vi var også i tvivl om vores valg. Vi var også bekymrede for bl.a. aids og risikoen for atomkrig.

Selv var jeg nervøs for, om kloden kunne brødføde den voksende befolkning, og derfor blev jeg i 1979 vegetar. Det holdt til 1987, hvor jeg fik mit første barn. Så blev mit hoved fyldt med andre udfordringer.

Svenskeren Hans Rosling har i hans fremragende bog 'Factfulness' fra 2018 dokumenteret, at min bekymring for jordens evne til at brødføde verdens befolkning på den lange bane er ubegrundet. Rosling påviser at det, bortset fra klimaet, går den rigtige vej for alle FNs verdensmål.

Der er ved at komme styr på befolkningsvæksten, andelen af absolut fattige falder kraftigt og uddannelsesniveaet i verden er i voldsom fremgang. Det er f.eks. fantastisk, at en 30-årig mand i verden i dag i gennemsnit har gennemført 10 års skolegang. Og 30-årige kvinder følger lige efter med ni års gennemsnitlig skolegang.

Selvom der er plads til forbedringer, så vil jeg med sydafrikaneren Nelson Mandelas ord sige: *"Education is the most powerful weapon which you can use to change the world"*. Uddannelse er det vigtigste våben i vores kamp for en bedre verden. Jo mere uddannelse, jo bedre bliver den verden, vi lever i. Der er ikke noget alternativ.

Der er således grund til optimisme på verdens vegne. Bortset fra på klimaområdet.

Vær løsningsorienteret

På baggrund af den optimisme ærgrer det mig, at medier – og uddannelsesinstitutioner for den sags skyld – konstant fokuserer på problemer i stedet for at fokusere på løsninger.

Udgangspunktet for at forstå og forandre verden skal være ønsket om i fællesskab at finde bæredygtige løsninger.

Jeg er godt klar over, at der er mere salg og flere klik i dommedagsprofetier end der er i positive realiteter, men vi er nødt til at medtænke, hvad den negative tilgang gør ved os mennesker.

Ansvarlige unge, der møder problemer, uanset hvor de vender blikket, bliver bekymrede for fremtiden, usikre på deres evner til at finde løsninger og nervøse for, om de nu foretager de rigtige valg.

I stedet for at være bekymrede for, om I tager de rigtige valg, vil jeg opfordre til at fokusere på at gøre det rigtige med de valg, I nu engang tager. Det sidste er langt mere konstruktivt, og jeg tror også, at man bliver et lykkeligere menneske med den tilgang.

Arbejdsmarkedet under forandring

Heldigvis ser det ud til, at det såkaldte uddannelsesloft nu forsvinder, så det fremover igen bliver muligt at gennemføre flere uddannelser, hvis det første uddannelsesvalg var forkert. Det tror jeg vil give mange unge ro i forhold til valg af uddannelse.

Det er godt, for ingen kan med sikkerhed forudsige fremtiden. Og derfor kan ingen med sikkerhed vide, hvilke kompetencer der bliver brug for i fremtiden.

Udviklingen går sjældent så hurtigt som vi frygter, men når forandringerne kommer, bliver de til gengæld ofte mere omfattende end forventet.

Prøv bare at se på noget af det, der er sket i jeres levetid. For 20 år siden havde vi ghattoblaster, videokamera, fastnettelefoner, vhs-afspillere, kassettebånd, skrivemaskiner, telefax etc. I dag kan vi have det hele i lommen samlet i en mobil.

Menneskehedens historie på 500 sider

Hvis man et øjeblik forestiller sig menneskets historie – og det er ca. 100.000 år – skrevet i en bog på 500 sider. Så er vi fra side 1-450 et jægersamfund. På s. 450 kommer landbrugsrevolutionen. Vi får byer og større menneskeligt samarbejde. På s. 490 kommer Jesus, omkring s. 497 har vi imperialismen, øverst s. 500 har vi den industrielle revolution og så går det for alvor stærkt.

På alle de foregående sider har vi gået, løbet, sejlet og reddet på heste. På side 500 tager vi til månen, har biler og fly. På alle tidligere sider har vi skrevet breve i hånden. På side 500 har vi internet.

Hvad sker der på side 501? Ja den side skal I være med til at skrive.

Som konsekvens heraf vil jeg opfordre jer til at sikre jer en bred vifte af kompetencer, der sætter jer i stand til at møde en kompleks og uforudsigelig fremtid.

Billedet viser en kombination af en hest, en fugl og en fisk. Vi kunne kalde den en "husk". Altså en der kan lidt af hvert.

Ud over de faglige kompetencer som læsning og matematik skal I være problemløsende, kreative, kommunikative og samarbejdende, og I skal være nysgerrige, initiativrige, vedholdende, have evnen til at tilpasse jer, have lederevner og samtidig være sociale og kulturelle.

At gøre gode ting

Derfor er det ikke underligt, at man kan møde unge, der efter selv en flot studentereksamen, tvivler på, om de er i stand til at honorere alle de forskellige krav og forventninger, der venter.

Mit svar er enkelt: Det kan I og det finder I ud af. For som Peter Plys siger *"Lov mig, at du altid vil huske, at du er modigere, end du synes, stærkere end du ser ud til og klogere, end du tror"*.

Jeg er sikker på, at I på RKS har fået det rigtige fundament til at skabe jer fantastiske liv, sådan som tusindvis af elever fra RKS har fået før jer.

Livet handler grundlæggende om at stå op hver dag og bestræbe sig på at gøre noget godt. Eller med fremtidsforsker Anne Skare Niensens ord: *"den eneste grund til, at verden er et rart sted at være, er, at gode mennesker står op om morgenen og gør sig umage med at gøre gode ting, også selvom om de ikke (altid) har lyst"*.

Nu er det jeres tur til at komme ud og gøre gode ting – og husk også at gøre noget for jer selv!

Et af de fineste eksempler på RKS-elever, der har forladt skolen og gjort noget godt, er fortællingen om Erik og Frank Sørensen, der med deres familier i 1939 emigrerede fra Danmark til Canada pga. udviklingen i Europa. Den ældste Frank var netop blevet student fra RKS, mens Erik gik i 1.g. Da krigen brød ud sluttede de sig til de allierede styrker. Frank som jagerpilot og Eric i efterretningstjenesten.

Frank blev skudt ned over Nordafrika i 1943 og endte i en krigsfangelejr i Polen, hvorfra han blev befriet ved kapituleringen i 1945. Eric overlevede ligeså krigen. I 1945 hyldede Roskilde Katedralskole de to elever ved en ceremoni, hvor hver af dem fik overrakt en specielt fremstillet ring med skolens logo, som tak for den indsats, de havde gjort i kampen for frihed og demokrati.

Skæbnen har villet, at den ene af de to ringe her i foråret dukkede op i en genbrugsbutik i København og er i dag i skolens besiddelse, hvor vi bevarer den som et minde om to elever, der i den grad tog ud for at gøre noget godt.

Det er lige præcis, hvad livet handler om, nemlig at gøre gode ting. Ikke på Frank og Eriks niveau. Deres eksempel er ekstremt, og verden er trods alt et andet sted i 2019.

Og husk nu på, at man kan ikke gøre noget for andre, uden også at gøre noget godt for sig selv. Og husk, at man ikke behøver at være perfekt til alt for at få en god uddannelse, et godt job og et godt liv. De lykkeligste mennesker er dem, der også forstår at leve i nuet og nyde hverdagen.

Jeg håber for jer alle, at I hver især får et godt liv.

Hjertelig tillykke med eksamen.